

СТАНОВИЩЕ

от д-р Иванка Милкова Костова, професор в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“
на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност **‘доцент’ на ВУСИ - Пловдив по област на висше образование 9. „Сигурност и отбрана“**
професионално направление 9.1. „Национална сигурност“ (Национална сигурност и данъци)

В конкурса за ‘доцент’, обявен в Държавен вестник, бр. 56 от 19.07.2022 г. за нуждите на ВУСИ, като кандидат участва д-р Недялка Иванова Петрова.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

За участие в конкурса кандидата е представил молба, и изискваните документи, посочени като приложения към нея.

Със заповед № 39 от 31.10.2022 г. на Ректора на ВУСИ съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ във ВУСИ **по област на висше образование 9. „Сигурност и отбрана“**
професионално направление 9.1. „Национална сигурност“ (Национална сигурност и данъци)

Представените от Недялка Иванова Петрова комплект материали е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ВУСИ.

Кратки биографични данни

Д-р Недялка Петрова е завършила магистър по право в ПУ “Паисий Хилендарски“ през 1997 г. и доктор по право през 2021 г. - **Докторант по докторска програма "Административно право и административен процес"** към катедра **"Публичноправни науки"** на ПУ "Паисий Хилендарски".

От 2007 г. до този момент работи в Национална агенция по приходите.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

2.1. Оценка на учебно-педагогическата дейност

Хоноруван преподавател по Финансово право във ВУСИ от 2021 г. до настоящия момент .

Хоноруван преподавател по Финансово и Данъчно право в Юридическия факултет към ПУ „Паисий Хилендарски“ в периода от 2016 г. -2019 г.

Хоноруван преподавател по Търговско право и Индустриално законодателство в Технически университет - филиал Пловдив от 2021 г. до настоящия момент.

2.2. Оценка на научната и научно-приложната дейност

За участие в конкурса д-р Недялка Петрова е представила достатъчно научни публикации, както в количествено, така и в качествено отношение.

Кандидатът д-р Недялка Петрова е приложила общо 15 научни труда. Приемат се за рецензиране в настоящия конкурс 15 публикации. Тяхната структура е както следва:

- ✓ Монография -1 бр. (самостоятелна);
- ✓ Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на научна степен „доктор“ -1 бр.
- ✓ Статии и доклади - 13 бр. Статии и доклади, публикувани в не реферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове.

Представените научни трудове са публикувани, както следва:

- ✓ Публикувани на български език - 14 бр.
- ✓ Публикувани на английски - 1 бр.

Съгласно приложената справка, научната продукция на д-р Недялка Петрова

отговаря на националните минимални изискванията за заемане на академичната длъжност „Доцент“ по област на висше образование 9. „Сигурност и отбрана“ професионално направление 9.1. „Национална сигурност“ (Национална сигурност и данъци).

№	Група показатели	Брой точки	
		Доцент	Н.Петрова
1	А	50	50
2	Б	-	-
3	В	100	100
4	Г	200	205
5	Д	50	250
6	Е	-	-
		400	605

А) Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ – 50 точки

В) Хабилитационен труд - Петрова, Н. (2022) -100 точки.

Г)- 205 точки

Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на научна степен доктор – 75 точки.

Статии и доклади, публикувани в не реферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни трудове – 130 точки.

Д) Сума от показателите от 11 до 13 (Цитирания) - приложен списък с цитирания, 250 точки.

Изпълнени са и изискванията на Правилника на ВУСИ за РАС. Общата ми оценка за научната продукция на д-р Недялка Петрова е положителна. В научната продукция на кандидата не съм забелязала плагиатство.

2.3. Приноси (научни, научно-приложни, приложни) и цитирания

В научната продукция могат да се открият някои приноси в теорията и практиката на данъците и националната сигурност, както следва:

➤ **1. Научни приноси в популяризирането и обогатяването на съществуващите във данъчната теория знания и новости в науката, свързани със защитата на националната сигурност**

• 1. Изследвани са теоретически въпроси, свързани с данъците, данъчната система, данъчната политика и защитата на националната сигурност.

Монографията е посветена на неизследваната до момента взаимовръзка между данъците, финансовата, респ. данъчната сигурност и националната сигурност на държавата.

• 2. Във връзка с така систематизираните предизвикателства, настоящата монография за първи път в литературата извежда понятието „данъчна сигурност“ като част от финансовата/фискална сигурност и изследва възможностите за моделиране на данъчната политика и данъчния контрол в контекста на политиката за национална сигурност на Република България и защитата на стратегическите интереси на държавата.

• 3. Поставя се акцент на факта, че в дългосрочен план сигурността на държавата представлява съвкупност от сигурност на отделните елементи от финансовата ѝ система. От друга страна глобалните рискове в настоящата действителност все повече поставят на преден план сигурността на отделния индивид. Поради тази причина фискалната (данъчна) сигурност се разглежда не само във връзка със защитата на фискалните интереси на държавата, а и от гледна точка на данъчната сигурност на задължените лица.

• 4. По нов начин е направена систематизация на съществуващите в литературата виждания, мнения и оценки по отношение на данъчната политика и данъчния контрол, осъществяван от органите по приходите в НАП, и влиянието им върху националната сигурност.

• 5. Един от ключовите елементи на националната сигурност е осигуряване на балансиран държавен бюджет. Основният източник на приходи в държавния бюджет са

данъците. Поради тази причина данъците, данъчното облагане и бюджетния процес, в частност *бюджетът на структурите за сигурност*, са много важни инструменти на правителствената политика, имащи пряка връзка със запазване на националната сигурност на държавата. В тази връзка има отделено място в труда на **значението и ролята на бюджетната парламентарна комисия в сферата на националната сигурност**.

- 6. Изключително важен въпрос, свързан с националната сигурност, е процесът на **взаимодействие на приходната администрация с други органи и организации** в хода на осъществяване на контролната дейност за спазване на данъчно-осигурителното законодателство. Тази тема е разгледана, с оглед глобализацията и разрастването на цифровата икономика, борбата с избягване и укриване на данъци и заобикаляне на данъчното законодателство.

➤ **II. Научни приноси в популяризирането и обогатяването на съществуващия опит във данъчната практика и практиката на сигурността**

- 1. Като фактори за заплаха за националната сигурност са разгледани укриването и избягването на данъци, хазарта и отклонението от данъчно облагане. Практичен принос представлява направеният анализ на **ефективността на осъществявания данъчен контрол от органите по приходите в тези случаи като фактор за влияние върху националната сигурност**. Обърнато е внимание и на темата за авансово изплащане на дивиденди - основанията за допустимост, актуално данъчно третиране и влиянието върху фискалната сигурност на държавата.

- 2. **Търсене на пътища за ограничаване на укриването и избягването на данъци и отклонението от данъчно облагане**. Аргументирано се критикуват непрекъснатите и понякога некомпетентни „досадни“ изменения в данъчните закони, които не само не са постоянни, но и не водят до необходимото качество на уредбата на данъчните отношения. Посочва се, че това на практика затруднява както съдебните и административни органи при неговото прилагане, така също и бизнеса и гражданите. От своя страна и администрацията следва да развива своите процедури на работа, отношение към бизнеса и съобразяване с непрекъснатите динамика в глобалните промени в бизнес отношенията, като трябва да се намира пресечна точка между фискалните и икономически интереси на държавата – от една страна и бизнеса - от друга.

- 3. За първи път в литературата е разгледан въпросът за ефективния данъчен контрол **на сделките с криптовалюти като гарант на финансовата сигурност на държавата**.

- 4. Особен практичен интерес представлява темата за **гаранциите в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК)** за защита на данъчната сигурност на държавата и на задължените лица. Посочени са едни от най-важните гаранции по данъчно-осигурителното законодателство, които защитават както интересите на държавата, така и на задължените лица. Направен е извод, че националната сигурност пряко зависи от всички изброени гаранции, с които се защитават, от една страна интересите на държавата във връзка със събиране, обезпечаване на задълженията или предотвратяване на укриването на данъци и от друга страна - интересите и правната сигурност на задължените лица.

- 5. Обърнато е и внимание както на темата за **спогодбите за избягване на двойно данъчно облагане, така и на инструментите за трансгранично/административно сътрудничество** и влиянието им върху националната сигурност на държавата.

- 6. Като решения за справяне с предизвикателствата пред развитието на данъчната политика и данъчния процес във връзка с националната сигурност са посочени **данъчната хармонизация и конкуренцията в Европейския съюз и данъчното облагане на международните корпорации във връзка с постигнатото споразумение на G-7 за плащане глобален корпоративен данък**.

- 7. За първи път в литературата се разглежда темата за **приложението на изкуствения интелект в данъчния контрол и влиянието му върху сигурността на държавата и на задължените лица**.

III. Научни постижения с учебно-методичен характер

Приносите могат да бъдат използвани в областта на данъчната политика и защитата на националната сигурност.

Разглеждането и познаването на глобалните рискове от данъчни измами, укриване на данъци, заобикаляне на данъчното законодателство и влиянието им върху националната сигурност е добра основа както за диагностика на данъчната система, така и анализиране на процеса на идентифициране на стъпки и сценарии за (превантивни) действия и справяне с днешните глобални рискове и заплахи.

И не на последно място, монографията може да е интересна и полезна на студентите при изучаване на дисциплините „Национална сигурност“, „Финансово право“ и „Данъчно право“ и би била основа и предизвикателство за бъдещи разработки и изследвания.

2.4. Оценка на личния принос на кандидата в изпълнение на критерия за отговаряне на минималните факултетни и национални изисквания заемане длъжността „доцент“

Всички приноси са лично дело на кандидата. Не открих плагиатство. Кандидатът надвишава минималните факултетни и национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“.

3. Критични забележки и препоръки

По отношение на бъдещото академично развитие, бих препоръчала на д-р Недялка Петрова да повиши публикационната си активност в реферирани и индексирани издания в световните бази данни на английски език, както и за публикуването на студии и участия в международни конференции.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от д-р Недялка Петрова **отговарят** на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ВУСИ.

Кандидатът в конкурса е представил достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС ‘доктор’. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, които са получили международно признание като представителна част от тях са публикувани в списания и научни сборници, издадени от международни академични издателства. Теоретичните ѝ разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна** оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на ВУСИ за избор на д-р Недялка Иванова Петрова на академичната длъжност ‘доцент’ във ВУСИ **по област на висше образование 9. „Сигурност и отбрана“ професионално направление 9.1. „Национална сигурност“** (Национална сигурност и данъци).

10.11.2022 г.

Изготвил становището:

/ проф. д-р Иванка Костова/